

PAIX LITURGIQUE

Brev 6 %%%publieeLe%%% 17 maj 2012

Om Summorum Pontificum och namnlistor

”För att behandla vår förfrågan utifrån Summorum Pontificum kräver stiftet en lista med namnen på dem som anholder om den äldre, gregorianska eller tridentinska riten. Är detta en legitim procedur eller rör det sig snarare om ett försök till åsiktsregistrering?”

Ämnet är känsligt. Samtidigt återkommer frågan om namnlistor så pass ofta att vi trots riskerna inte kan lämna den utan svar. Helt nyligen tillskrev oss en kvinna som samordnar en grupp katoliker som bett att få tillgång till den romerska ritens extraordinarie form. Hon hade en rad frågor. Får biskopsämbetet eller andra kyrkliga myndighetspersoner kräva att få se namnen på dem som ber om den traditionella liturgin? För inte det tankarna till åsiktsregistrering? Försöker man rentav påverka, ja avskräcka de troende? Och om förfarandet är legitimt, på vilken nivå bör det äga rum? På församlingsnivå? Stiftetsnivå? Ecclesia Dei-kommissionens nivå?

I det följande får våra läsare ta del av merparten av brevväxlingen mellan den kvinnliga samordnaren och oss. Tveka inte att höra av er med egna upplevelser av detta slag.

I - Brev från en kvinnlig samordnare

I två år har jag verkat för att Summorum Pontificum skulle tillämpas i min hemförsamling (32 byar!). Min kyrkoherde brukade svara: ”Inser du vad du ber mig om? Det är svårt nog som det är, jag hinner knappt med alla mässor jag redan måste fira!” Först nyligen gav han med sig, och han vände sig då till stiftet, som nu sagt att man ”kommer att sätta sig in i frågan”. Först vill man dock få en lista med namnen på de troende som gruppen består av (namn- och adressuppgifter).

*Detta krav återfinns varken i påvens motu proprio Summorum Pontificum eller i Ecclesia Dei-kommissionens instruktion Universæ Ecclesiæ, och därför vet jag inte riktigt vad jag ska tro. Under rubriken ”**Faire une demande**” [Hur skriver man en hemställan?] skriver ni att ”det inte är vår uppgift att lämna ut allehanda namnlistor på folk som inte bett oss om det”. Icke desto mindre ger ni rådet att efterkomma ens kyrkoherdes informationsbehov ”i en anda av kristlig kärlek och klokskap”.*

Vår lilla grupp består av tolv barnfamiljer jämte ett tiotal enskilda och par. Även om ingen av oss skulle våga diskutera sina önskemål ifråga om liturgi med kyrkoherden är det många som inte vill bli registrerade av stiftet. En väninna till mig undervisar på en katolsk skola, och hon har berättat att hon är rädd för påtryckningar från skolans sida. (...)

Kort sagt vet jag inte vad jag ska ta mig till, och vore tacksam för era råd.

II - Paix Liturgique svarar

1) VAD SÄGER TEXTERNA?

Precis som den kvinnliga samordnare som tillskrivit oss påpekar står det inget om namnlistor eller annan registrering i vare sig påvens motu proprio eller instruktionen Universæ Ecclesiæ. Artikel 1 §1 av motu propriot talar om församlingar, där det ”mera varaktigt finns en grupp troende”, och artikel 7 omnämner ”en grupp lekmän”. Denna varaktiga grupp av lekmän definierar instruktionen Universæ Ecclesiæ § 15 på följande vis: ”En 'coetus fidelium' (grupp av troende) jämlikt motu propriot Summorum Pontificum art. 5 § 1 skall anses vara 'stabiler existens' (finnas till mera varaktigt) så länge som gruppen består av församlingsmedlemmar som samlats på grundval av sin vördnad för liturgin firad enligt 'usus antiquior' och efterfrågar att denna firas i församlingskyrkan, ett oratorium eller ett kapell - även om gruppen bildats efter att motu propriot utfärdades. En 'coetus fidelium' kan även bestå av individer från olika församlingar och stift som på redan nämnda grundval samlas i en församlingskyrka, ett oratorium eller ett kapell. ” Ingenstans fordrar instruktionen att de troende uppfyller

några särskilda krav (enda undantaget är artikel 19, som ifråga om de troende som åberopar Summorum Pontificum stadgar att de inte får ifrågasätta vare sig den nya ritens giltighet eller legitimitet och att de måste erkänna påven). Instruktionen uppställer inte ens ett minsta antal troende för att en förfrågan skall anses som legitim. I varje enskilt fall uppmanas kyrkoherden, kapellet rektor eller den på annat sätt ansvarige prästen i stället överväga förfrågan med prudentia, och därvid låta sig styras av en anda av pastoral omsorg och generöst välkomnande (artikel 17).

2) TVÅ SKÄL MOT REGISTRERING

Kvarstår faktum: upprättandet av en namnlista utgör ett närmast ofrånkomligt led i förarbetet till en officiell förfrågan utifrån Summorum Pontificum. Vidare kan det anses tillbörligt att kyrkoherden får ta del av namnen ifråga. Finns det då några skäl som talar emot att man tillmötesgår denna sorts krav från sin kyrkoherde eller från olika stiftshåll?

Vi ser framför allt två skäl :

a) Erfarenheten säger oss att denna sorts uppgifter alltför ofta används i syfte att avskräcka de troende. Vare sig detta sker direkt (telefonsamtal, påtryckningar i samband med mässbesök) eller indirekt: fientliga anmärkningar till såväl barn som föräldrar i samband med katekesundervisning, scoutverksamhet, karitativt arbete eller på den lokala katolska skolan...

b) Motu proprii skall inte tillämpas i en anda av administrativ kyla utan efterlevas utifrån en vilja till försoning och rättvisa. Detta är själva den springande punkten i vad ärkebiskop Le Gall kallade påvens ”mens” (sinne, avsikt, inställning, anda) i den intervju som han nyligen gjorde med oss (se vårt franska nyhetsbrev PL313). Och det finns alltså bättre sätt att visa på kristligt välkomnande än att fråga folk om deras id-handlingar det första man gör.

3) VILL MAN RADIKALISERA DE TROENDE?

Vi ser ytterligare problem med redan nämnda krav på namnlistor, inte minst förvandlingen till kravmaskiner av helt vanliga troende som endast ber om det som påven givit hela kyrkan. Under vår tidigare flygbladskampanj till stöd för påven Benedictus XVI fick vi ofta höra att kyrkan ”minsann inte är någon demokrati”, att ett stifts pastorala inriktning ”inte bestäms av lekfolket”, att Paix Liturgique ”endast utgjorde en bråkig, splittrande minoritet”, och att vi ägnade oss åt ”liturgisk gerillakrigsföring” m m.

Nu vill man plötsligt räkna röster. Det går inte ihop. Offentliga listor i var och varannan församling riskerar dessutom att skapa spänningar. I synnerhet som med den traditionella riten förbundna katoliker ofta är unga och dynamiska.

4) VÅRT RÅD

Hur ska man då göra för att på en och samma gång tillmötesgå önskemålen från stift och kyrkoherde, respektera de troendes rättigheter och beakta motu propriets anda?

Det är egentligen ytterst enkelt. Man bör anordna ett möte på stifts- eller församlingsnivå. Här får berörda präster träffa och lära känna de troende som efterfrågar den äldre riten. På så sätt kan ett sunt samtalsklimat växa fram mellan prästerskap och lekfolk. De troendes önskemål blir levande och påtagligt. Berörda präster får möjlighet att lägga fram eventuella svårigheter.